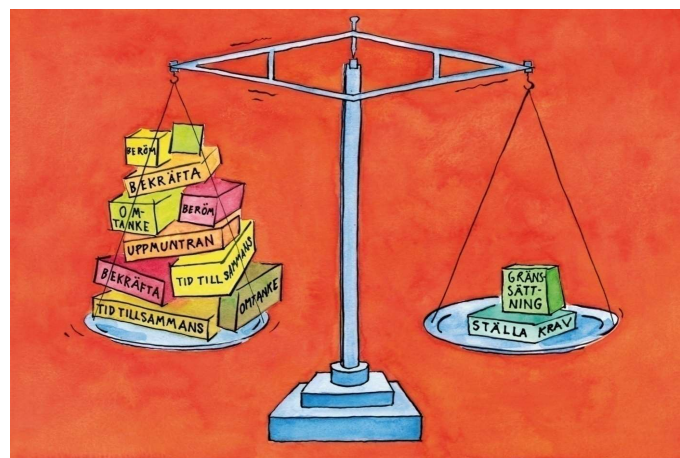

Vikten av bemötande till elev och vårdnadshavare vid problematisk skolfrånvaro.

Barnsamverket VT-21

Eva Elofsson Koskitalo kurator BUP Norrköping

Carol Örnborg barn-ungdomspedagog/lärare ABIS

Dagens innehåll

Vilka är vi? Varför tycker vi dagens föreläsning är så viktig?

Del 1 Stress – det som uppstår mellan omgivningens krav och den egna förmågan
Stressteori och kopplat till skola och långvarig skolfrånvaro.

Del 2 Bemötande vid stress och problematisk skolfrånvaro

Vad skapar relation/allians

Lågaffektivt bemötande - Vad betyder det egentligen i praktiken?

Validering – att möta med bekräftande kommunikation.

Del 3 Frågeställningar kopplade till dagens föreläsning – att diskutera i arbetslagen/team.

Carol Örnborg: Pedagog

Arbetar idag på Alla Barn I Skolan, arbetat 14 år inom Barn- och Ungdomspsykiatri i Norrköping med främst mellanvård och innan dess 20 år inom Vuxenpsykiatri.

Har lett KOMET föräldrautbildningar (både barn- och tonårsvarianten) sedan 2009 och utbildar även nya KOMET gruppledare.

Eva Elofsson Koskitalo: Kurator

Arbetar sedan 2004 på Barn- och ungdomspsykiatri i mellanvården. Innan BUP arbete på SiS intuition i 5 år och även arbetat inom kriminalvården på häkte och anstalt.

För oss i våra roller som behandlare, sjukvårdspersonal, pedagog, terapeut, kriminalvårdare och framför allt medmänniskor är ledorden bemötande och då med ett empatiskt och funktionellt förhållningssätt som ökar oddsen till förändring.

En fungerande skolgång är nyckeln ut i vuxenlivet .

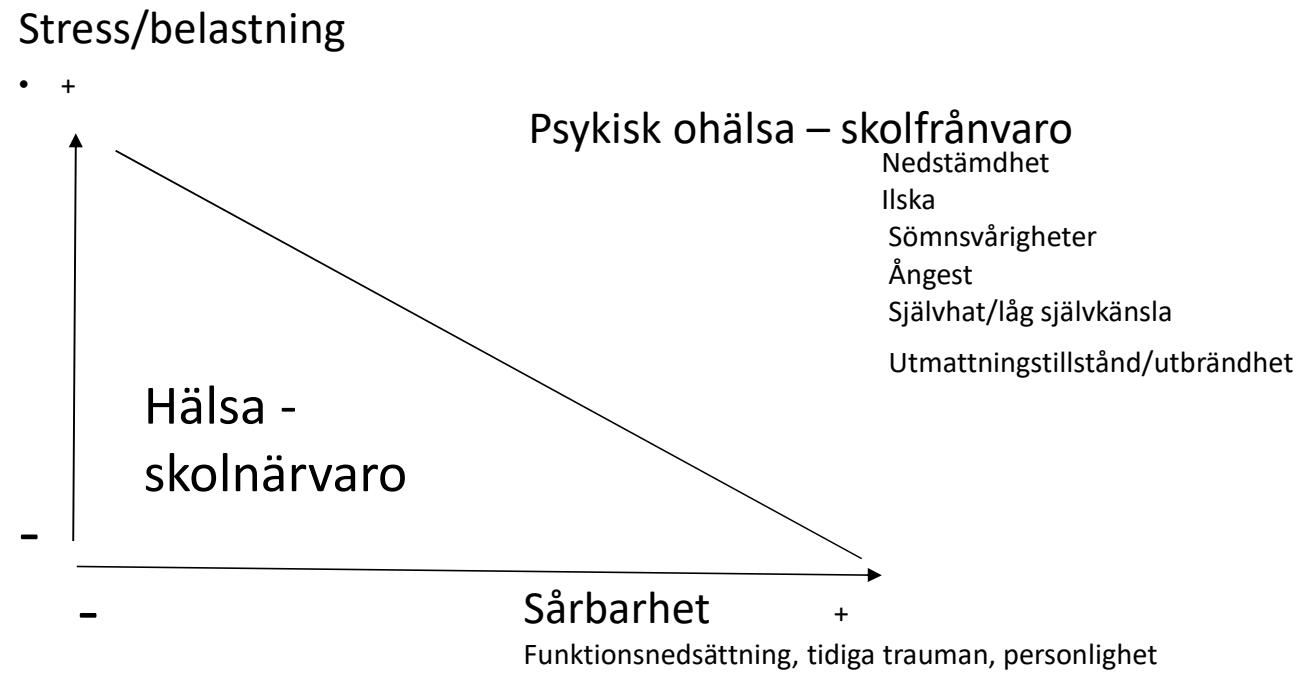
Vi vet att lyckas i sitt skolarbete är en av de största friskfaktorena för barn och ungdomar för att få ett fungerande vuxenliv.

Vi vet att för att kunna lyckas i skolan (att trivas i skolan och prestera efter sin egen förmåga) så är den viktigaste komponenten trygga och tillitsfulla relationer till sina lärare och andra vuxna i skolan.

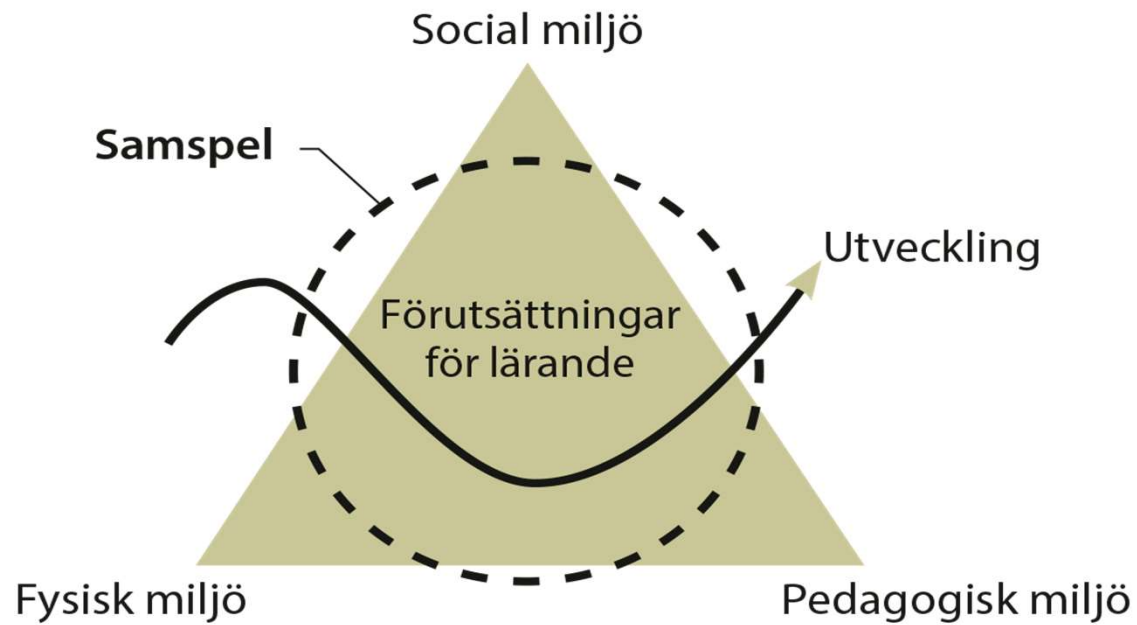
Vi vet att när skolfrånvaron ökar så krävs det tidiga insatser och tillitsfullt samarbete mellan alla aktörer som finns runt barnet: Skola, BUP/vården, socialtjänst, LSS, Polis och framför allt vårdnadshavarna.

Vår erfarenhet är att när samarbetet mellan oss olika aktörer fungerar väl, när tiden och tilliten finns för varandras kompetens, då ökar möjligheten till någon form av förändring.

Stress - sårbarhet

Tillgänglighetsmodell i skolan enligt SPSM

Förutsättningar för lärande

Rätten till lärande och trygghet

Delaktighet

Hälsa och lärande

Språk och Kommunikation

Meningsskapande och motivation

Kroppen i lärandet

Social miljö

Gemenskap

Begripligt sammanhang

Planerade aktiviteter
utanför förskole- och
skolområdet

Samverkan med hemmet

Normkritik och attityder

Pedagogisk miljö

Pedagogiska strategier
och stödstrukturer

Arbetslag

Olika sätt att lära

Lärverktyg

Digitalt lärande

Hjälpmedel

Fysisk miljö

Rum för lärande

Ljudmiljö

Visuell miljö

Luftmiljö

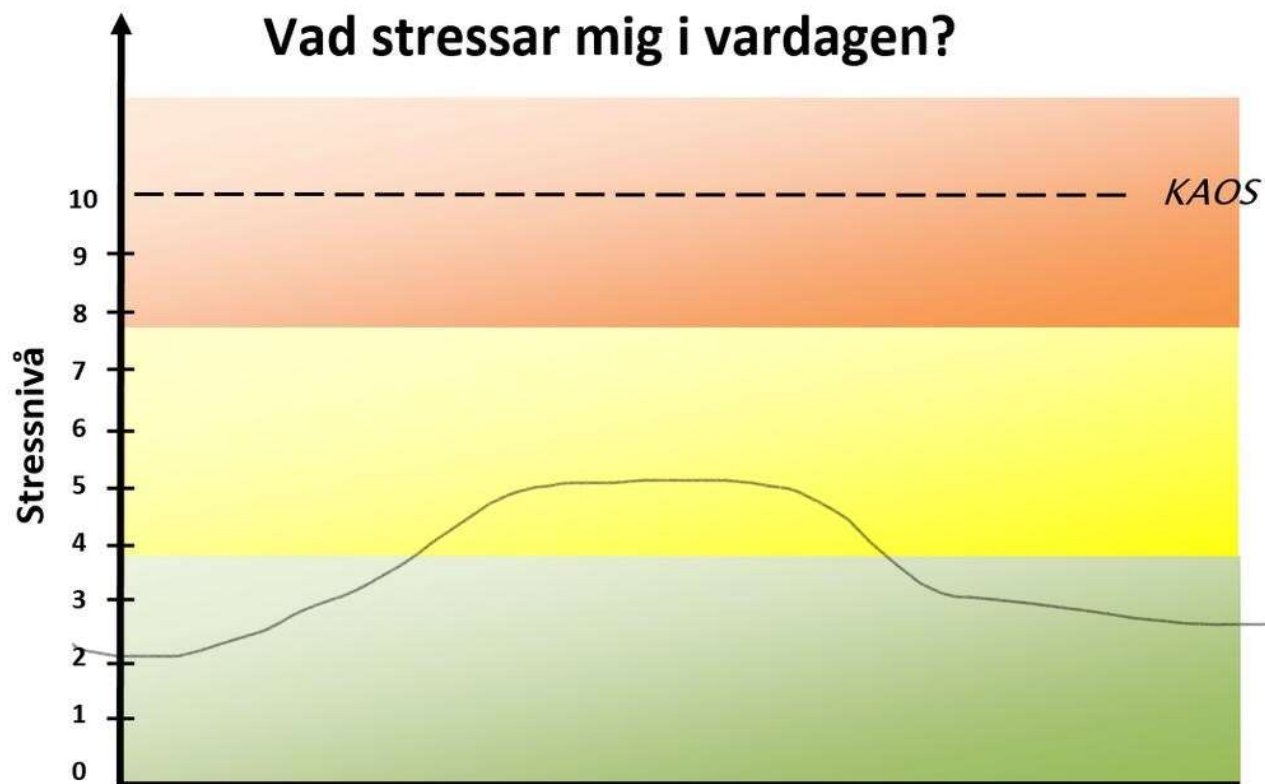
Utemiljö

Stress är när omgivningens krav är högre än vad individen har egen kapacitet/förmåga att hantera.
Det ska vara balans mellan krav och resurser i skolarbetet!

Vad stressar mig i vardagen?

Elev med en fungerande skolgång där barnet lyckas i skolan efter sina förutsättningar.

Elev där problematisk skolfrånvaro utvecklats och där det ofta finns en generell förhöjd stressnivå.

Tomkins listar nio stycken grundaffekter,
fördelade över tre grupper:

Positiva affekter

Glädje

Intresse

Neutrala affekter

Förvåning

Negativa affekter

Avsmak

Avsky

Ilska

Sorg

Rädsla

Skam

- Barn/ungdomar – elever och deras familjer som uppvisar problematisk skolfrånvaroproblematik har "överskott" av negativa affekter, framför allt skam.
- Skammen kommer av att man som barn/ungdom och vårdnadshavare vet att man ska vara i skolan men att barnet/ungdomen av olika anledningar inte förmår, barnet upplever sig utanför, misslyckad och annorlunda än sina jämnåriga.
- 'Föräldrarna upplever sig misslyckade som "inte får iväg sitt barn till skolan så som andra föräldrar" och tappar sitt föräldrasjälvförtroende.

Vad ska vi tänka på i bemötandet?

De grundkomponenter vi kommer att prata om idag gällande bemötande som stärker relationerna mellan professionella och elever med deras vårdnadshavare, det är ett mellanmänniskt förhållningssätt att möta människor på.

Grundkomponenter till bemötande av barn/ungdomar - elev, vilket leder till relation/allians

Att alla elever, vårdnadshavare och samarbetspartners gör så gott de kan.

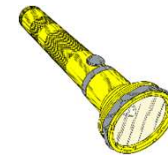
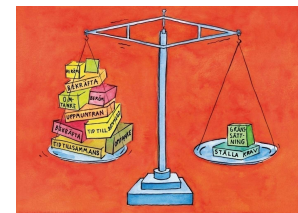
Uppmuntran – positiv kommunikation 5:1

Tillit och samarbete – Alla är experter på sin egen värld

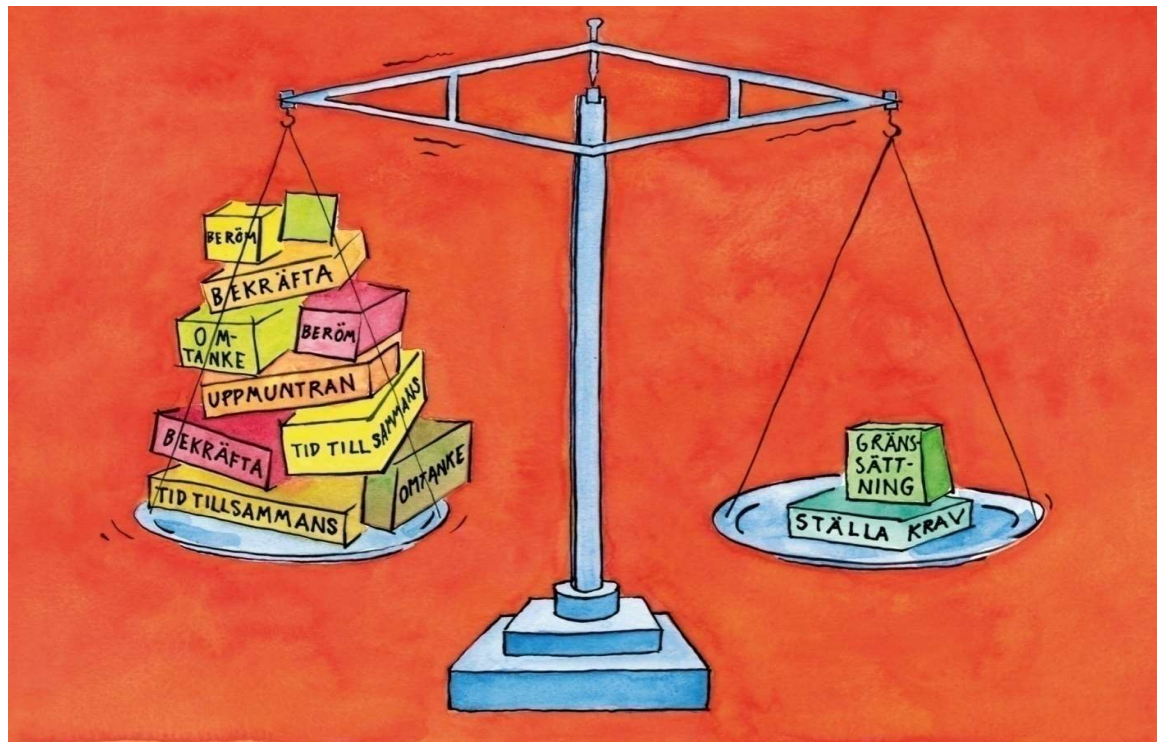
Behålla lugnet - självkontroll

Validering

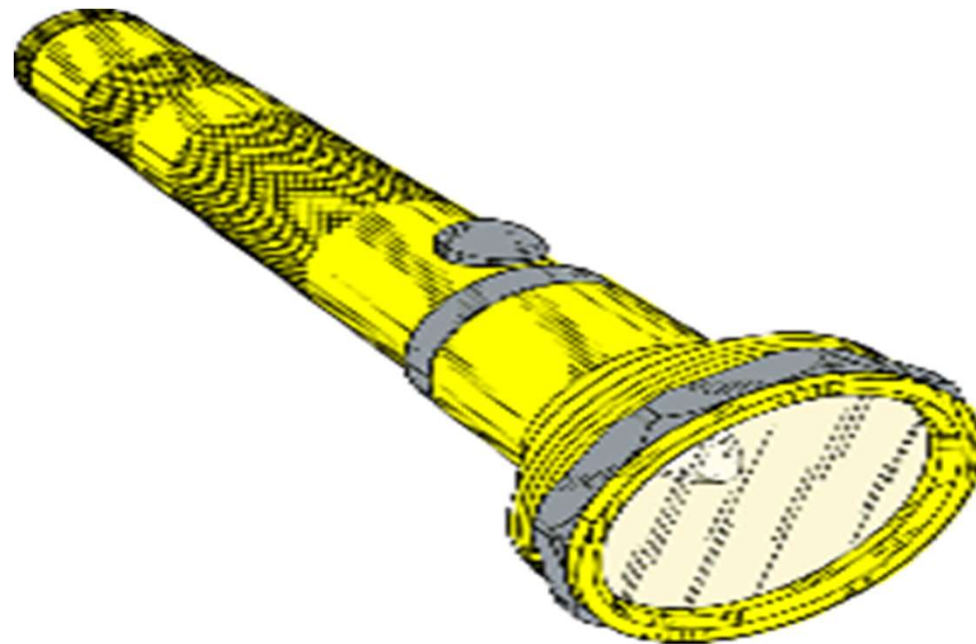
Ge hopp!

Förtroendekontot/ relationsbanken, kärt barn har många namn! Grunden för tillit och samverkan.

Uppmärksamhetsprincipen

Lågaffektivt bemötande

Lågaffektivt bemötande tar utgångspunkt i att en del människor har svårigheter med att reglera affekter. Ofta reagerar de med samma affekt som de presenteras för. Orsaken till det är att affekt smittar.

För vissa barn och ungdomar är det alltid svårt att reglera affekter på grund av egen hög sårbarhet – funktionsnedsättning. T ex Intellektuell Funktionsnedsättning, autism eller ADHD är funktionsnedsättningar där individen påverkas starkt av omgivningens affekter och "tar in dem" osorterat och kan ej skilja dem från sina egna känslor eller att det är andras känslor.

Därför är kontexten – miljön viktig att ha kontroll över så den är "neutral och ej smittsam".

Lågaffektivt bemötande

Som personal eller föräldrar tror vi ofta att vi måste ha kontrollen över situationen men det är kontroll över våra egna affekter vi behöver ha.

Det innebär att vi ibland försöker ta kontrollen över andra människor, ibland till och med våld. Problemet är bara att varken vår eller personens kontroll ökar i situationer som präglas av dominans, disciplin eller krafttag. Bara om personen har full självkontroll kan hen göra vad som förväntas.

Vi smittas omedvetet av våra stressade barn/ungdomar och deras anhöriga, viktigt att ha koll på så smittoeffekten stoppas.

Validering

.. skulle kunna översättas med ” att bekräfta det som är giltigt”. Med detta menas att kunna förmedla till någon annan att du ser hens känslor, tankar och handlingar är begripliga och går att förstå i en viss situation eller under vissa omständigheter.

Det finns alltid något att validera även om beteendet kan tyckas ”fel” eller obegripligt.

Varför validering

- Förutom att det kan kännas väldigt bra att bli bekräftad och verkligen förstådd så har validering många andra fördelar.
- Öppnar upp till ömsesidig kommunikation.
- Ger ökad självrespekt och självkänsla hos den som blir validerad
- Bygger förtroende och allians
- Minskar stigande (upptrappning) upprördhet (reglerar känslor).
- Kan vara nyckeln för att komma igenom låsningar i relationen, där en part har svårt att se den andres perspektiv.

V1

Validering: Lyssna och uppmärksamma, till exempel genom ögonkontakt.

Invalidering: Att ignorera eller vara ouppmärksam.

V2

Validering: Summera, spegla, återge, stämma av.

Invalidering: Att inte delta aktivt, inte svara eller göra något annat.

V3

Validering: Läsa av. Förmedla förståelse för det utsagda, använda känslighet och gissningar.

Invalidering: Att säga att den andre inte borde känna, tänka eller uppleva på det sätt hen gör.

V4

Validering: Bekräfta och göra begripligt utifrån historia.

Invalidering: Att hålla med när den andre invaliderar sig själv.

V5

Validering: Bekräfta och göra begripligt utifrån nuvarande situation.

Invalidering: Att vara kritisk eller värderande – tolka ett beteende så negativt som möjligt.

V6

Validering: Behandla den andre som en jämlik och sann person.

Invalidering: Att behandla den andre som skör eller stämpla hen som mindre kompetent.

V7

Validering: Att förmedla ömsesidig sårbarhet utan att förlora fokus på den andre.

Invalidering: Att lämna den andre i sticket när den öppnar sig eller visar sig sårbar.

Att validera som ingång i svåra samtal

- Först validera sedan eventuellt förändringsprat, ibland bara validera.
- Ju svårare samtalet är ju mer validering!
- Ju mer motstånd man möter i samtalet, ju mer validering
- Ju mer stress/skam/skuld hos personen man samtalar med, ju mer validering!

Validering

Problemlösning/förändringsprat

.....

.....

Patterson's Coercion theory

Ilkska möter ilkska, upptrappning, ger upp, eskalering

Diskussionsfrågor

1) Barn som uppvisar problematisk skolfrånvaro har ofta en stressproblematik. Hur pratar ni kring stress-psykisk , ohälsa kopplat till problematisk skolfrånvaro på er arbetsplats.

2) Skolfrånvaro väcker oftast skam hos barnet och föräldrarna. Hur tänker ni efter dagens föreläsning att ni kan göra för att möta "skammen" för att öka oddsen till allians och samarbete med barnet och föräldern?

3) Det finns en evidensbaserad "relationsformel" 5:1, fem gånger mer positiv kommunikation än negativ.

Hur är klimatet på er arbetsplats gällande positiv kommunikation, 5:1 regeln? Är ni redan medvetna och jobbar utifrån den regeln? Hur gör ni?

Om ni inte gör det medvetet, skulle det vara att aktivt använda 5:1 regeln gentemot kollegor, vårdgrannar och såklart våra barn/ungdomar och föräldrar ?

Hälsningar Eva

Tack för oss!